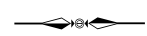

מסורת הש"ס

(א) סוטה לז: נדה סו. שבת סו. מ"ק ה. (ב) נעין מוס' לקמן פ. ד"ה חולין]. (ג) נע' מוס' שם ד"ה הראשון]. (ד) וינמות ט. וס"ג]. (ה) לקמן עט: מוספתא רפ"ה]. (ו) רש"ל מוסק כל זה עד סוף הדיבור ועיין רש"א שמקיים ג"י הספרים, (ז) ויקרא כב]. (ח) נדבכים יב]. (ט) [קדשין מ:], (י) נעין טיטב מוס' ונחים לג: ד"ה לענין וכו' דעשה דפסק שם זו כרת חמור ודמא].

תורה אור השלם

- ↑ והַפָּרָעַ עֲשֶׂה בּוֹ הַגָּנֹעַ בְּגָדָיו יִהְיֶה פְּרָמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָּרוּעַ וְעַל שִׁפְפֹּם יַעֲטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא: ויקרא יג מה
- ↑ שור או כשב או עז כי יולד והָיָה שֹׁבֵעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהָלָאָה יִרְצָה לְקַדֵּשׁ אִשְׁהָ לָּקִי: ויקרא כב כז
- ↑ וְשׁוֹר או שֶׂה אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחַטּוּ בְּיוֹם אֶחָד: ויקרא כב כח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צפני הצית ושללא בפני הבית בזמן הבית ושלא בזמן הצית:

מוסף רש"י

דניכחוש חיליה. שעל ידי שהוא שמן וכחו כד פירותיו נטריין (שבת יט.) דליחזיוה אינשי. ולסימנא עבדי ליה לאודעי דמשיר פירותיו (שם). וטמא טמא יקרא. הוא עלמו אומר טמא, רחוק מעלי (שם) כלמר סורו מעלי טמא הוא (סוטה לב:).

הדרן עלך בהמה המקשה

אותו ואת בנו נוהג בכלאים ובכוי. כי מן המס ומן הנזיה, ואע"פ דשור או שה כמיז ולא כמיז כזי ואיל (לקמן עט:).

בהמה המקשה

דניכחוש חיליה. שמרוב שומנו הוא משירין: **לחזיוה אינשי**. סימן הוא שמשיר פירותיו: **וטמא טמא יקרא**. לועק ואומר טמא הוא: **כוצא**. אשכול תמרים וסימן הוא שמשיר פירותיו: **כי האי פנא**. לבקש עליו רצים רחמים:

הדרן עלך בהמה המקשה

אותו ואת בנו. משום דבעי למימר בחולין ובמוקדשים דלעטריך למילף מקראי כדילפינן בגמרא תנא נמי צאריך וצח"ל דלא איעטריך דהא חוצת הגוף היא וחוצת הגוף נוהגת בין צאריך ובין צח"ל: **צפני הצית** (א). בזמן הצית, צפ' צתא (לקמן דף קלח:). מפרש אמאי נקטיננהו: **שניהם כשרים**. משום דבעי למיתני סיפא שניהם פסולין וצגמרא מפרש אמאי נקטיננהו: **והשני סופג**. משום לאו דאותו ואת בנו⁽¹⁾. ולא שגא שחט את האם מחלה ולי"ש שחט את הבן מחלה לא שגא שחטיניהו חד גזרא ולא שגא מרי גברי יליף בגמרא [פג]. דחייב: **הראשון חייב כרס**. משום שחוטיו חוץ אכל השני פטור מן הכרת דכיון דנשחטה אמו שזז אינו ראוי הבן ליטחט צפנים דפסול משום מחוסר זמן ואינו חייב משום שחוטיו חוץ אלא א"כ ראוי לפנים דכתיב (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא תצאו הראוי לפתח אהל [מועד] חייבין עליו בחוץ ואי לא לא: **ושניהם סופגין**. הראשון משום לאו דשחוטיו חוץ דכתיב דהעלה (דברים יב) השמר לך פן תעלה וצוצחים (דף קו). ילפינן דהיקש שחוט ממעלה שם תעלה ושם תעשה(ה) מה מעלה לא ענש אלא א"כ הזהיר אף שחוט לא ענש אלא א"כ הזהיר: **חולין צפנים שניהם פסולין**. משום חולין שנשחטו בעזרה דילפינן להו בקדושין צפרק האיש מקדש (דף מ:). **והשני סופג**. משום אותו ואת בנו. אכל משום חולין שנשחטו בעזרה ואזהרה דילה היא(דברים יב) כי ירחק וזנחת צרחוק מקום אתה וזבח ולא בקירוב מקום(ט): **קדשים צפנים**. השני סופג משום אותו ואת בנו: **ופסול**. משום מחוסר זמן: **חולין וקדשים בחוץ**. דוקא נקט הראשון חולין והשני קדשים וכן כל השנויים צנשנה דוקא נקט להו: **והשני סופג**. משום אותו ואת בנו: **קדשים בחוץ**. צתחלה ואחר כך חולין בחוץ פסול: **והשני כשר**. באכילה ואידי דתנא פסול תנא כשר: **ושניהם סופגין**. ראשון משום שחוטיו חוץ ושני משום אותו ואת בנו: **חולין וקדשים שניהם פסולים**.

ראשון משום חולין שנשחטו בעזרה ושני משום מחוסר זמן: **והשני סופג**. משום אותו ואת בנו: **חולין בחוץ וצפנים**. הראשון בחוץ והשני צפנים: **קדשים בחוץ וצפנים הראשון כרת**. משום שחוטיו חוץ: **ושניהם פסולין**. ראשון שנשחט בחוץ ושני משום מחוסר זמן: **ושניהם סופגין**. ראשון משום שחוטיו חוץ ושני משום אותו ואת בנו: **קדשים צפנים וצחוף**. השני סופג משום אותו ואת בנו. **שור הפסוק הענין**. דהא אפסקיה: **כלאים**. רחל שילדה מן התייש שחטה ואת צניה: ואת בנו דהא צשור וצשה איירי לעיל: **צמוקדשין לא**. דהא

פרק רביעי חולין

עח.

אותו ואת בנו נוהג בין בארץ בין בח"ל. אידי דבעי למתני בחולין ובמוקדשין צפני הצית ושלא צפני הצית שהם לצורך קמני נמי צאריך וצח"ל ואע"ג דהוי שלא לצורך דחוצת הגוף היא כיון דאיכא דוכתא דהוי לצורך כגון צראשית הגז דהכי אמרינן צשילוח הקן (לקמן קלח:). דצאריך וצח"ל צכולהו שלא לצורך לצד מראשית הגז וצפני הצית ושלא צפני הצית צכולהו הוי שלא לצורך לצד מאותו ואת בנו כמיז לא לנהוג אלא בזמן דאיכא קדשים: **בזנין** **אאותו ואת בנו** שנוהג במוקדשים. וא"ת ואמאי ס"ד דלא איירי קרא צמוקדשין הא סתמא כמיז ואין לומר דליעטריך שאס נריך לפסא ואין לו אלא אותו שנשחט זו ציוס אציו או בנו דס"ד דלמי עשה דפסק ודמי לאו דלומי ואת בנו ולהכי איעטריך דלא דמי דכי האי גויגא אמרינן לקמן צשילוח הקן (דף קמח). גזי לדבר מלוא מנין דהא צמחוסר זמן איכא לאו ועשה וצלאו קרא לא (י דמי ליה עשה ונראה דמעיקרא קשיא ליה משום דשור הפסוק הענין דמשמע למעוטי מוקדשין דליכא למימר משום דלא תמא צמוקדשין דוקא צא להפסיק דא"כ ליכתביה צעלמא שלא צענין קדשים וממילא הוה מוקמינן לקרא צכל מילי ולפי המסקנא צ"ל דלשום דרשה נכתב שם וא"ת צפ' הורעו (לקמן דף קג). דדריש מקרא דאין מתנות נוהגים צמוקדשים שהיה צדין שנהגו מק"ו ופריך צגמרא קרא ל"ל אי משום ק"ו איכא למיפרך כו' מכל מקום צלא ק"ו אי לאו דמיעט קרא צמוקדשים (לא) הוי מוקמינן לקרא צכל מילי וי"ל משום דקרא דמתנות לענין חולין כמיז: **א"י מה קדשים בלאים בו**. וא"ת תקשה ליה נמי מה קדשים שלא צפני הצית לא דכה"ג אשכתן צפ' שילוח הקן (לקמן דף קלח:). ס"ד אמינא הואיל דלענין קדשים כתיב לא לנהוג אלא בזמן שיש קדשים וי"ל נהי דהוה נריך למיתני מ"מ לא איעטריך קרא להכי דאע"ג דשלא צפני הצית אין קדשים קריבין מ"מ מקדש קדישי:

ועוד שה כתיב **ואמר רבא** זה בנה אב. צלא צצא הוה מצי למיפרך והא שור ושה כתיב דאין אתה יכול להוציא כלאים מציניהם ואית לן למעוטי כלאים כדמוכח צמרובה (צ"ק עו:). גזי כי יגזיז איש שור או שה וטצחו אלא דעדיפא פריך וא"ת ואמאי לא גמרינן שור שור משצת ויהא אותו ואת בנו נוהג אף צחיה כדאשכתן צשור וי"ל כיון דלא מלינו למילף אף צהמה טמאה דומיא דשצת לא ילפינן כלל ועוד דאי משצת ילפינן א"כ שה דכתב רחמנא למה לי ועוד דומיא דקדשים דלא שייך צחיה ומהאי טעמא נמי הוה ממעטינן כלאים אי לאו דכתיב או: זה

שנגח את הפרה (שם נד:). וי"ל כיון דלא מלינו למילף אף צהמה טמאה דומיא דשצת לא ילפינן כלל ועוד דאי משצת ילפינן א"כ שה דכתב רחמנא למה לי ועוד דומיא דקדשים דלא שייך צחיה ומהאי טעמא נמי הוה ממעטינן כלאים אי לאו דכתיב או: זה

משום שחוטיו חוץ לא לקי דמחוסר זמן הוא ואינו מתקבל צפנים: **גב' ירלא לקרבן אשה**. וסמיך ליה אותו ואת בנו: **שור הפסוק הענין**. דאי אקמאי קאי נשחוק מיניה ונכתוב ואותו ואת בנו דהא צשור וצשה איירי לעיל: **צמוקדשין לא**. דהא אפסקיה: **כלאים**. רחל שילדה מן התייש שחטה ואת צניה: ועוד

השתא דכתיב שור או שה אותו ואת בנו הפסוק הענין: ושור

עין משפט ור מצה

צג א מיי פ"י מהל' טומאת זרעמ הל"ו סגמ עשין להל:
א ב מיי פ"י מהל' שחטה ה"ג סגמ לאוין קמט:
ג [מיי] שם הלכה א סגמ לאוין קמט טוש"ע י"ד סימן טז עיף ג]:

רבינו גרשום

דניכחוש חיליה כלומר שיתיש כחו של אילן ולא יטעון פירות ביותר: כמאן חליין כובסא בדיקלא כלומר דקל שמשיר פירותיו חולין בו דבריי הגדילין [בן] תמרים שגדילין תמרים יחד כאגוזין דקין ואותו הדבר שותמרים גדילין בו שמן כובסא וחולין בו כדי שידעו רבים שמשיר פירותיו ויבקשו עליו רחמים:

סליק פירקא

אותו ואת בנו. חולין בחוץ שפירי כשרין כו' כלומר השני סופג את הארבעים משום דלאו דאותו ואת בנו: קדשים בחוץ הראשון חייב כרת משום שחוט חוץ ושניהן פסולין דשניהן בחוץ הוו. ושניהן סופגין את הארבעים הראשון משום לאו דשחוט חוץ ולא יזכו עוד את וזבחים והשני משום לאו אותו ואת בנו: חולין בפנים שניהם פסולין כלומר דחולין בעזרה פסולין והשני סופג את הארבעים משום אותו ואת בנו. ופסול משום מחוסר זמן חולין וקדשים בחוץ כו' והשני סופג את הארבעים משום לאו דאותו ואת בנו ופסול דמחוסר זמן הוא: קדשים וחולין בחוץ כו' ושניהם סופגין את הארבעים זה משום לאו דשחוט חוץ וזה משום לאו דאותו ואת בנו: (חולין וקדשים) [קדשים וחולין] בפנים כו' והשני סופג את הארבעים ופסול. כלומר סופג את הארבעים משום אותו ואת בנו ופסול משום חולין בעזרה: חולין בחוץ ובפנים כו' כלומר והשני סופג את הארבעים משום אותו ואת בנו ופסול (פסול] קדשים בחוץ ובפנים כו' ושניהן פסולין כלומר ראשון משום דקדשים בחוץ והשני פסול דמחוסר זמן [הוא] ושניהן סופגין את הארבעים הראשון משום שחוטיו חוץ והשני משום לאו דאותו ואת בנו: חולין בפנים ובחוץ כו' והשני סופג את הארבעים משום דקדשים בחוץ הן ומחוסר זמן: שור הפסוק הענין. כלומר אי כתב שור או כשב או עז כי יולד כו' אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד הוה אמרינן במוקדשין ולא בחולין

השתא דכתיב שור או שה אותו ואת בנו הפסוק הענין: ושור